

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési arak:		Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Egész évre	8 korona.	Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendőek. Hirdetési díjak előre fizetendők.	
Felévre	4 korona.		
Negyedévre	2 korona.		
Egyes szám ára 16 fillér.			
		Felölös szerkesztő	Megjelen minden szombaton.
		DR. GAAL ENDRE.	Kéziratok nem adatnak vissza.

Utközben.

Jó volna már egyszer tisztába jönnünk azzal a nagy barátsággal, amely legutoljára Königrát-nél mutatkozott be, mert az, hogy folyton hajlongunk egymásnak, s közben azon studiózunk, hogy melyikünk van jobban becsapva azzal a világra szóló barátsággal, immár elviselhetetlen állapot.

Beleugratta az országot látszólag szerencsétlen kezű külügyminiszterünk által Bosznia annektálásába s most a világ előtt azt hirdeti, hogy neki nem volt bejelentve az 1878-ban okkupált tartományok átkezelése Persze, hogy nem volt bejelentve, mert hát hogyan jelentessék valakinek az, amit maga csinált? Egy oly politikai fogás, amit még csak megmosolyogni sem lehet, azért nem is szabad e felett a kérdés felet: ugy kérsztl siktani, hogy az ember nagyokut ne gondoljon, nem szabad különösen akkor, midőn a multakból elő példák vannak minden hasonló esetben a nagy german aspirációk megvalósítási törekvéséről.

A Balkán kérdés egymagában még nem elég arra, hogy az európai nagyhatalmak féltékenykedését előkérje, nem elég nagy még tíz Bosznia átkezelésével sem, mert Ausztria-Magyarország így is csak másodrendű nagyhatalom lenne, hanem arra mindenestre elég, hogy Poroszország régi vágyai teljesülésének útjába akadályokat gördítsen. Sem az Angol, sem a Francia, sőt még Oroszország sem fog abba belemenni, hogy Európa földabroszát az események által csak

ugy rövidesen összekuszálni engedje, s Ausztria-Magyarország megerősödése által közvetve Poroszország érdekeit szolgálja csak azért, hogy ez aztán a kontinensnek tetszése szerint diktáljon. Nem fog belemenni, mert előre látja merre mozog a porosz polypkarja s látja, hogy ha egyszer lábat megvetette az ősz germán területen, mennyire könnyű lesz onnan a szomszéd hatalmak övező gyűrűjét szét szakítani titáni erejével.

Azt, hogy egy állandóan fészkelődő oláh királyság alakult nem bánta, és abból sem csinált semmit, hogy egy folyton heneveg és mindig meghunyászkodó szerb királyság s mellette egy zsebkendő bolgár ezárság verődjék össze, s nem bánja ha a csernagorok mindenike megnikitásodik sem, mert ezek az apró államok örökös álmad zásaikkal, nevéstéses cafrangjaikkal nem veszélyesek, legalább bástyák a terjedő szocializmussal szemben: hanem azt, hogy egyik vagy másik elismert nagyhatalom abnormális területet, nagyobbodást nyerjen s ezáltal egyebek mellett, örökös katonai készenletre kényszerítse szomszédait, nem tűrték és jövőben sem fogják megtűrni soha. Aki az ellenkezőt képzelet az Aehrenthal is nagy államferfinak tartja.

Hát hiszen jó az a szörnyű nagy barátság, jó bizonyos mértékig, de miután az rendszerint a háziak elcsúbitásával szokott járni, a feltétlen odaadás és bizalom következtében a kérdésével mindig összekötendő. A nagy szabásu merész politika csak azoknak való, kik annak végzetessé válhat

következéseit még jókor felismerik, de midőn villámai már innen is onnan is visszasujtanak s nincs semmi elszigetelő talpuk alatt, a merészség végzetessé válhatik, azért a nemzetközi kétszínű politikának ezt a következtését első sorban kell mérlegelni.

Am minket ez az európai kérdés alig érdekel, mi az elnyomatásban nyakig benne vagyunk, nekünk nyelünk nincs, hadseregünk nincs, vagyunk és pénzünk felett nem rendelkezünk. Az az alkotmányos gony ami felett összemaradunk egy közőnk dobott sovány koc. Mi csak provincia vagyunk a Kossuth alkirálysága alatt. Így vagy úgy egyre megy reánk nézve. És e reménytelen állapotunkban mégis sem a szociális, sem a köztársasági eszmék felé nem törhetünk, mert ott egymást semmitenők meg. Mi országosan a monarchiának kell hogy hivei legyünk, mert bizunk az ébredő korban, bizunk a Habsburgok józanságában, kik Magyarország függetlenségét és önállóságát nem sokára saját kezdeményezésükből proklamálni fogják.

És ez távolról sem megmosolyognivaló naivság. Ebben a villamos levegőben senkinek sem lehet kedve fényzikrókkal játszani, mert hogy az új született ember visszakényszerítessék sirjába, erre nem elég Szerbia, Bulgária és Montenegró mozgolódása. Arra a Balkán államok rendezése csak előrsi tüntetés. A nagy pomp. tuneber szolgálatot Európának kell teljesíteni s ez a nagy részvénytársaság betéteit busáson szokta kamatoztatni. Ebben a magas kamatlábban

van benne ami ezer-éves jövőnk kezdete. Ha pedig az új született ember energiája imponál a nagy részvénytársaságnak, másban fog magának kárpótlást keresni, s akkor is bizonyára mi leszünk a soron.

Három cikk.

Vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.

A) Jogos-e a fizetésrendezés?

Ma közölte Issekutz Aurél, Krassó-Szörényvármegye alispánja azon törvényjavaslat tervezetet, amelyet a vármegyei tisztviselők országos egyesülete megbízásából, a vármegyei tisztviselők fizetésének újja rendezése érdekében készített.

Mielőtt a törvényjavaslat tervezet ismertetésébe kezdenék, mielőtt azt venném bírálata alá, hogy vajjon a törvényjavaslat tervezet egyik-másik szakasza mennyiben méltányos, avagy méltánytalan, nem mulaszthatom el, hogy azzal a kérdéssel ne foglalkozzam, vajjon a vármegyei tisztviselők fizetésrendezése iránt indított mozgalom jogos-e, avagy nem jogos, szükséglet-e avagy csak az utóbbi évek fizetésrendezési mozgalmainak meggondolatlan fatyuhajtása?

Szerény véleményem szerint máskor vármegyei tisztviselőknél nincs okuk arra, hogy panaszkodjanak. Niucsen, mert a fizetéseiket rendező legutolsó 1904. évi X. tc. úgy rendezte a közigazgatás összes ágaihoz működő tisztviselők javadalmazását, hogy az a rendezés feltétlenül legalább is pa-

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Akít a szerencse üldöz.

Kenessey már régóta nem hallott semmit sem Ilonkáról. Élete szakadatlan örömök sikere láncolata volt s így szinte el is vezetett ebbe az örökös mámorba a csekélyke kis fájó érzés, mely szívében néha, néha, a magány ritka perceiben fellépett.

Szoborleplezésre készült Erdély egyik megyéjének székvárosa. Szerencsétlen királynőnk szobrának leplezésére. Óriási ünnepeket helyeztek kitalásba, annál is inkább mert a király eljövetele is biztosítva volt.

Zászlódiszba ünnepi pompában várta az agg uralkodót a kicsi székváros, mely szeretetnek ily imponázás módon tudott kifejezést adni, hogy márványban örökítette meg az imádott királynő alakját.

De a király orvosai másképp határoztak. Az utolsó pillanatban jött az értesítés, hogy ölése egészségi állapota nem engedi, hogy a szoborleplezésen részt vehessen. De képviselével miniszterét, Kenessey Gábort bízta meg.

Noha a hír, hogy a király az ünnepegekről elmarad, kissé lelohasztotta a felizgató kedélyeket, mégis sokan örültek, hogy a király képviselével a fiatal minisztert bízta meg, mert mindenki előtt fölötté simpstikus volt Kenessey, kinek emberfeletti képességeivel s hihetetlen szerencsével tele volt az egész ország.

A király képviselőjét épügy fogadták, mint magát a királyt. A diszbe öltözött s kitanult katonaság a vonat beérkezésekor rendezett a magyar főleknél annyira ellenzenves Gotterhaltet, miért is néhány megyebizottsági tag felszólalni akart a következő meggyűlésen, de ez incidensen kívül minden a legnagyobb rendben folyt le.

Kenessey Gábor, a király személye körüli miniszter hatalmas beszédben fejtette ki, azt a kitörülhetetlen, örökös szeretetet, mely a magyar nemzetet királynője emlékéhez fűzi s azon reményben adta át a szobrot a város polgármesterének, hogy azt ugyanaz a szeretet fogja körülvenni, mint dicsőült királynénk anyagi személyét.

Dörgő éljenzés honorálta Kenessey beszédét, melytől a hallgatók női tagjai könynyekig indultak meg. Majd a diszbankelet s népünnepele zárta be a pompás ünnepeget.

A felköszöntök egész raja puffogott el, a nagyokat durrano pezsgős palackok kíséretében. Se vége, se hossza nem akart lenni a dáridonak.

Kenessey azonban, kit a hosszu fárasztó ut kissé megviselt, kimentette magát a mulató notabilitásoknál és elsielt, hogy a főispánnal fenntartott lakásában pihenőre térhessen.

Mikor a megye diszfogata a főispáni palota kapujához ért, majdhogy el nem gázolt egy arra felé siető asszonyi alakot. A kocsis hirtelen megállította az ötös fogatot. Kenessey pedig villámgyorsan kiugrott a kocsiból, hogy a földön elterült asszonyt felemelhesse.

Mikor lehajolt s közelebbről láthatta a szerencsétlent, hirtelen úgy érezte, mintha szívére, valaki mászás porllyel ütött volna. Elszédült. A földön fekvő alélt nő Ilonka volt.

De minő állapotban. Szederjes arcán az az elvirult szépség halvány nyomai látszóttak. Husz esztendővel öregedett azon rövid idő alatt, hogy utoljára látta.

Sietve a kocsiba emelte s a néhány lépésnyire fekvő főispáni lakba vitte magával.

Az utcán összecsdült közönség azonnal felismerte a polgári iskola tanítónőjét Ilonkában s mindnyájan segítségére siettek Kenesseynek, hogy utba igazítsák.

Kenessey megfordította az ötös fogatot s Ilonkát lakására vitte.

A kocsiban magához tért a leány. Nem gázolták el. Aléltan esett össze, hiszen három hónap óta betegem feküdt már s kezelő orvosa szigorúan megtiltotta, hogy lakásából kimozduljon.

De ő meghallotta, hogy Kenessey a városban van, mint a király képviselője s látni akarta őt. Látni midenárón még az élete árán is. Nappal nem tudott kiszökni. Édesanyja árgus szemekkel örködött rá. De mikor beállt az est s anyja szemei is jótékony álomra csukódtak, sietve felöltözködött, hogy meglássa megegyeszer azt, ki neki mindene a világon.

Mindezt levegő után kapkodva, gyorsan, erőtellenül mondotta Kenesseynek, ki karjai között tartotta.

Sietve haladt a kis utcákon végig. A járókelőktől megtudta, hogy a miniszter a diszbankeleten van, de erre kell hazatérnie, mert a főispáni lakásban tölti az éjszakát. Messziről látta a röpülő paripákat s látta a diszmagyarban levő Kenesseyt. Ki akart térni a száguldó fogatnak, de ekkor ereje elhagyta s oda szédült a lovak elé.

Nem történt semmi baja. Az ügyes kocsis erős marka visszarántotta a tüzes táltosokat s így azok benne kárt nem tettek.

Kenessey erősen karjai közé szorította Ilonkát. A fonyadt, betegségtől elkényszeredett vonásokat nem látta. Ő csak Ilonkát látta. Ilonkát, kivel együtt sétáltak oly sok szép estén a kertjökben, kivel együtt nézték a csillag sugáros égboltot s találgatták vajjon, melyik kinek a csillaga.

Szive úgy lüktetett, mint egy tulfutott katlan. Most először érezte, a teljes boldogságot. Hir, dicsőség, vagyon, méltóság csak egyedül nem boldogíthatja, de most, hogy szive mellett dobogott annak a szive, akit

egyedül minden érdem nélkül szeretett, most élvezte az igazi boldogság mézét, gyönyörét.

S Ilonka is látszott, hogy boldog. Ugy odabujt Kenessey hatalmas keblére, mint a megriadt özike édesanyjához. Szemei, a valamikor gyönyörű szempár csillogott, mint a legszebben köszörült karbunkulus.

A kocsi Ilonkák lakásához ért. Kenessey karjai között vitte az erőten leányt, kit a betegség, az izgalom egészen megtörték. Boldog mosoly játszadozott ajkán s úgy tekintet fel Kenesseyre, mint a hívó Madonájára.

Ilonka édesanyja szinte kétségbe volt esve a rémtülettől. A nagy csödtől a ház előtt, az éljenző néptömeg s a hatalmas férfi karján fekvő Ilonka szinte szét vették a szerencsétlen anyának szívet.

Sietve ágyba fektették a leányt. Az orvosért Kenessey a város diszfogatát küldötte. Ott termett az is csakhamár.

Kenessey félrehívta őt. Az orvos fejcsóválva állott a beteg mellett. Kenessey kérdéseire csak azt válaszolhatta, hogy a halál minden pillanatban beálhat. A beteg leányt az itélt izgalom annyira elgyöngítették, hogy nincs reménye, hogy a reggelt megérje.

Kenessey könnyes szemekkel hallgatta a kiméltellen ítéletet.

Odaállt Ilonka ágya mellé s úgy nézte, hogy percről, percre, mint tűnik tova egyetlen igazi boldogsága, mindene, szerelme. Most érezte csak igazán, hogy mi ő neki a csendes agoniában levő leány, most tudta, hogy mit veszít el benne.

Az óra, az ősrégi kakukkos óra kísérteties gyorsasággal ketyegett. Minden siettetni látszott az elmúlást. Kenessey ott ült az ágy mellett és senki sem merte gondolataiban háborgatni.

A haldokló e percben visszanyerte eszméletét. Révedező szemekkel körültekintet s

rallel a más hivatali ágakban működő tisztviselők javadalmazásával. Igaz ugyan, hogy a bírósági tisztviselők újonnan alkotott fizetésrendezési törvénye kedvezőbbnek mondható a miénknél, de tagadhatatlan is, hogy a bíróságnál ma még magasabb koalíció mellett, sokkal nehezebb szolgáltatási viszonyok állanak fenn, mint nálunk. A többi hivataloknál pedig, egyet sem véve ki, mindenütt rosszabb fizetési és szolgáltatási viszonyok vannak, mint a közigazgatásnál.

Ha a törvénytervezet olyan kérdésekkel foglalkoznék, amelyek a már régi intézmények újja szervezését, felfrissítését irányoznák, a közigazgatás különböző ágaiban fennálló anomaliákat megszüntetni akarnák, szigorú szolgáltatási viszonyokat, erősebb felelősséget, tudást és feltétlen szakképzettséget teremtenének, helyesnek és szükségesnek tartanám a revíziót, de egy olyan törvénytervezet, amelynek semmi más célja nincsen, mint az, hogy minden vármegyei tisztviselő okkal vagy minden igaz ok nélkül egy fizetési osztályra előbbre menjen olyan hiba, amely az állam összes hivatali ágában megbomlást és disszonanciát teremt. Jól tudjuk, hogy az utolsó évek legragadósabb nyavalyája a fizetésrendezés. Ha csak egyik hivatali szervezet is a méltányosság elvén felül megjutalmaztatik olyan fizetésrendezéssel, amelyet nem mondok, hogy esetleg meg nem érdemel, de amely nem párhuzamos a többivel, röktön óriási erővel indul meg a különböző szervezeteknek ezek folytán jogossá vált mosgalma, amely elvégre is az államháztartás egyensúlyát oly mértékben terhelné meg, hogy az az adózó nép amely mindenféle fizetésrendezési többletet hordoz — de amely hivatali nem visel — lassu anyagi tönkretételnek nézne elébe. Mostani gazdasági viszonyaink fejlődésének legnagyobb ellensége az adó nagysága; minden olyan nem föltétlen szükségletet alkotó beruházást, amely az államháztartás kiadásait tetemesen növeli, ovatosan kerülni kell, mert a fizetésrendezés egy olyan kérdés, amit megoldani lehetetlen, ha az egyik szerv elvégre a munkáját s elérte célját,

amint szemei az ágy mellett ülő Kenesseyre tévedt, tulvilági mosoly játszadozott ajakán. — Nem álom tehát, hogy ön itt van. Azt hittem, hogy már meghaltam s a tulvilágon a paradicsomba életem át a legutóbb történetek.

Szakadozott szavai csak nehezen szűrődtek ajkain.

— Most már szívesen halok meg. Hiszen életem utolsó perceiben már e földön üdvözöltem. Karjai között tartott, a kit mióta öntudatomat ismerem, imádtam s most is itt ül ágyam mellett, míg lelkem el nem száll porhüvelyéből.

Kenessey hasztalan igyekezett elhallgatni a haldokló leányt, az folytatta áradozó kitérőseit.

— Kenessey — szolt Ilonka — ugye itt marad addig, míg meghalok!

Kenessey könnyes szemekkel tekintet a halálal vivódó leányra s igent intett.

— Már csak rövid ideig tart. Hallom a tulvilági angyalok zenéjét. Oh be szépen énekelnek. Kenessey nem hallja! Nézze ott fenn azt a csillagot, mindjárt lehull... az az én csillagom volt... a magáé ott ragyog büszkén, mérszen, a magasban...

Lesoványodott ujjával az ablak felé mutatott. Ott fenn a magasban a csillagok miliárdjai ragyogtak. A hold erős sugára fehér fényvel szórta tele az eget. Künt az örömrivalgó tömeg ujjongva fogadta az el elpuhító rakétákat, melyek az ünnepélyes tüzijáték díszét emelték.

Bent a szegényes szobában ott áll a szerencse fia, a nagy miniszter egy rozoga ágy mellett. Abban feküdt egy halott leány átszellemült, boldog mosollyal ajkán.

A hold csodálkozva kukkantott be az eltolódott függöny mögött s nem tudta megérteni, hogy az a hatalmas szál ember, hogyan feldokolhat a zokogástól, mikor az élet még oly sok örömet tartogat számára...

(Végo.)

következő a másik! Hossza-vege nincsen.

Igaz ugyan, hogy egy ország közszolgálatát csak akkor nyugszik egyenes alapokon, ha a közszolgálat minden ágában anyagi gondoktól mentesített, megelégedett tisztviselői kar áll rendelkezésére, de tagadni nem lehet, hogy a vármegyei tisztviselők jelenlegi javadalmazásukban anyagi gondoktól mentesek s a megelégedés olyan természetű tulajdonsága az embereknek, amely megszülethetik egyik embornél kevesebb jólétben is, viszont megelégedést nem hoz némeleknek a hatodik fizetési osztály sem.

A tisztviselő az államtól soha sem kívánhatja azt, hogy az állam neki fényűző élet-módot biztosítson, a tisztviselő az állam munkása, s ezen viszony természeté hozza magával, hogy az állam a tisztviselővel szemben csak arra köteles, hogy neki szolid és tisztességes élet-módot biztosítson, olyan életmódot, amellyel beleilleszkedhessék a társadalomnak abba az osztályába, amelybe tartozik, eleget tessen mindazon hivatali, társadalmi és emberi kötelességeinek, amelyek elhelyezte után tőle joggal elvárhatunk. Erre a kötelességekre pedig a vármegyei tisztviselők mostani javadalmazása erőt ad s többre jogos igényük alig lehet.

Véleményem az, hogy az a fizetésrendezés, amelyet az országos tisztviselői egyesület megbízásából lsses-kutz alispán elkészített s amelyel részletesen a jövő számban foglalkozom — a többi szervezetek javadalmazásával arányban nem álló túlkövetelés, amiből törvény aligha lesz.

Dr. Gaal Endre.

Esküdtszéki tárgyalások.

Első nap.

Folyó évi október hó 19-én. Szándékos emberölés bűntette miatt vádolt Albert Antal Istváné elleni bűnygyben a csikszeredai kir. törvényszéki esküdtszéke Fekete Imre kir. törvényszéki bíró elnöke alatt Csizsér János és Baldi Aurél kir. törvényszéki bírák részvétele mellett a fenti napon hozta meg ítéletét. A közvédat Jeney László kir. ügyész képviselte. Védő: Kormos Emil volt.

Rendes esküdtek: Seivárh Rezső, Brassai Károly, Tompos Pál, Kricsa Zoltán, Mayer János, Kiss Sándor, Potovszky László, Nagy Gyula, Szász János, Kopacz Lukács, Szabó Lajos és Jakab János.

Pótesküdték: Jakab Ferenc, ifj. Korodi János.

Az esküdtek marasztaltó verdiktje alapján a bíróság Albert Antal Istváné vádlottát, ki 1908. évi augusztus hó 7-én testvérbátyját Albert István Istvánét egy késsel agyonszurta, három évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Második nap.

Folyó hó 20-án. Szabó János leblek csikszentgyörgyi lakos ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt ítékezett az esküdtszéke. Ugyanis vádlott 1908. évi augusztus hó 24-én Csikszentgyörgyön Miklós Sztójka Györgyöt hátulról, orozva megtámadta és hét erős késszurással annak halálát okozta. A bizottság valamint az esküdtek tagjai nem változtak.

A vádhatóságot Jeney László, kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. Elthes Zoltán ügyvéd látta el.

Az esküdtek verdiktje jelen esetben sokkal szigorúbb volt, mert az erős felindulást nem fogadták el és a bíróság a Btk 92. §-át alkalmazta.

E miatt a védőügyvéd semmisségi panaszt jelentett be és az ítélet nem lett jogerős.

Harmadik nap.

Folyó évi október hó 21-én. Halált okozó súlyos testi sértés bűntette miatt vádolt Portik Dobos Ferenc gyergyóremetei lakos elleni bűnygyben az esküdtszéke Fekete Imre kir. törvényszéki bíró elnöke alatt Baldi Aurél és Bodor Ödön törvényszéki bírák részvétele mellett délután 5 órakor hirdette ki ítéletét. A közvédat Jeney László kir. ügyész képviselte. A védői tisztet Kormos Emil látta el.

Rendes esküdtek: Szabó Lajos, Brassai Károly, Kricsa Zoltán, Szopos József, Fejér Miklós, Pál Lajos, Kiss Sándor, Kolönte László, Zsigmond István, ifj. Sántha István, Jakab Ferenc tanácsos, Kopacz Lukács,

Pótesküdték: Jakab Ferenc, Tompos Pál.

A bíróság az esküdtek verdiktje alapján Portik Dobos Ferenc gyergyóremetei lakos vádlottát azon ténye miatt, hogy Gyimesbük-Terkucza fatelepen 1908. évi május hó 24-én Portik Ádámot tejszével való ütés által szándékosan, de ölési szándék nélkül akként bántalmazta, hogy az okozott súlyos testi sértés folytán Portik Ádám halála következett be, három évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen védő semmisségi panasszal élt.

Negyedik nap.

Folyó évi október hó 22-én. Halált okozó súlyos testi sértés bűntette miatt vádolt Kapcsos János Andrásé elleni bűnygyben Fekete Imre kir. törvényszéki bíró elnöke alatt Csizsér János és Baldi Aurél törvényszéki bírák részvétele mellett délután 4 órakor hirdette ki az ítéletet. Közvédat Jeney László kir. ügyész képviselte. Védői tisztet dr. Daradics Félix látta el.

Rendes esküdtek: Seivárh Rezső, Szabó Lajos, Rézszeg Tamás, ifjabb Korodi János, Szász János, Tompos Pál, Nagy Gyula, Szopos József, Pál Lajos, Kricsa Zoltán, Kolönte László, Kopacz Lukács.

Pótesküdték: ifj. Sántha István, Potoczky Márton.

A bíróság az esküdtek verdiktje alapján Kapcsos János Andrásé vádlottát, azon ténye miatt, hogy Gyimesbük-Terkucza fatelepen 1908. évi május hó 3-án Nyika Gergely testét tejszével való ütések által szándékosan, de ölési szándék nélkül akként bántalmazta, hogy az okozott sérülés folytán Nyika Gergely halála következett be, három hónapi fogságra ítélte. Közvédlő semmisségi panaszt jelentett be.

Béke vagy háboru?

Nemcsak a politikáuk elsődrendű fontossága kérdése az, hogy vajjon háborút avagy békét hoz-e a jövő, hanem igen is fontos társadalmilag is az, vajjon a konszolidált, biztos alapokon nyugvó állapotokat a bizonytalanság, a veszedelem és félelem váltja-e fel. S ezért e percben azt hisszük minden kérdés háttérbe szorul, s előtérbe lép láng pallosával Mars, a hadak istene, hogy ítékezzen élők és holtak felett.

Hogy ellenfelünktől nem kell ez esetben megijednünk, az még nem biztosítja társadalmunkat azoktól a szélsőségektől, amelyek egy esetleges háboru következményei. Mert épen azért, hogy az ellenfél erőben gyöngébb a háborus izgalom által csökken erkölcsi érzék, még jobban felbátorítva, erősebben fogja ketté törni azokat a korlátokat, melyeket a nevelés, a törvények s az emberi lélekben rejlő jó tulajdonságok előírnak.

Mindezek tehát olyan következmények, melyek előreláthatólag beállanak, mihelyt a háboru kitör, lett legyen bármily dicsőséget hozók a magyar fegyvereknek.

S hol maradvak az anyagi veszteségek. A levedőbe lőtt milliók évek hosszú során éreztetik kárhozatos hatásukat s amugy is gyenge hitelünket teljesen diszkreditálják a külföld előtt.

Hogy ami hitelünk már most is minő, arról azt hiszem beszélni is felesleges, hiszen a legkisebb kereskedő, ki a külföldi cégekkel tart összeköttetést jól tudja, milyen vonakodva, milyen nehezen nyújtják még a legkisebb hitelt is azok, kik régente szíves örömet bocsájtoztak tiszszar annyit értékű árut rendelkezésükre. Nem csupán az új végrehajtási novella okozta eme hitelvesztésünket, noha nagy része van benne, hanem az évek óta tartó pangás, mely a kereskedelem s így közvetve az ipar rovására szelében a hazában dühöng, s mely szinte teljesen a tönk szélére juttata amugy is zsenge s a fejlődés kezdő stádiumában leledző eme életforrásainkat.

Most még csak egy háborura van szükségünk s akkor valóban évtizedekre betettük az ajrót magunk mögött, le kell mondanunk az előrehaladásról, fejlődésről mindaddig, míg

ezt a súlyos keresztet ki nem hevertük.

Sajnos most kell tapasztalunk azt, hogy e fontos és léteérdeklünkbe vágó kérdésnél, nekünk az adófizető polgároknak, de talán az egész magyar nemzetnek kevés szava s az fog történni, amit odafönn a legmagasabb körökben a Rajkriega miniszteriumban határoznak.

S éppen ezért nem nézhetünk nyugottan a jövő elé, mert ott bizony idegen érdekek a magyar érdekekkel ellentétben állók, jönnek tekintetbe és senki, de senki sem fogja védő szavát miattunk megkockáztatni.

Igy tisztán a véletlen bizonytalan játéktól függ, hogy vajjon a belzádi szerbek betörnek-e a magyar, avagy bosnyák határon s lesz-e háboru avagy sem. Azok kellő józanságtól függ tehát, egy szép fejlődésnek indult nemzet jövő boldogulása, avagy évtizedekre való visszavetése.

S bizhatunk-e abban, hogy az a műveletlen, a háboruban csakis előnyöket látó, kulturátlan népsöpredéktől felizgatott s folytonos nyugtalanságban ellent állhatni, a fékevesztett izgatásoktól örjögésbe hajszolt nép vak dühének s akaratának.?

Mi nem bizuk ebben, csak egyben, a Magyarok Istenében! Ez mindig velünk volt évezredes multunkban s hisszük, hogy velünk lesz a jövőben is!

HIREK.

— Olvasóinkhoz. Tisztelettel kérjük lapunk igen tisztelt olvasóit, hogy előfizetési díjalkat beküldeni kegyeskedjenek.

— Kitüntetés. Öfelsége, Fejér Manó sepsiszentgyörgyi esperes-plebánost, a csikszepvizi Fejér család legidősebb tagját tiszteletbeli kanonoknak nevezte ki. Fejér Manó aki Sepsiszentgyörgy társadalmának osztatlanul kedvelt embere, jól megérdemelt kitüntetésben részesült. Harmincnyévi pap-ságával egyház kerületének őszinte szeretetét és ragaszkodását érdemelte ki. A sepsiszentgyörgyi egyház kerületnek főesperesi teendőit hosszú idő óta végzi, az egyház község ujjászervezése és a sepsiszentgyörgyi rom. kath. templom felépítésében elvitázhatlan érdemei vannak. Gratulálunk!

— Kinevezés és áthelyezés. A király dr. Potovszky Andrást a kolozsvári ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt a kolozsvári törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— Dr. Beszterczey István gyergyószentmiklósi kir. járásbírónak a székelykereszturi járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

— Ügyvédi vizsgálat. Dr. Botár Adolf f. hó 11-én tette le az ügyvédi vizsgálatot Marosvásárhelyt. Irodáját a napokban nyitja meg Csikszentmártonon.

— Eljegyzés. Borka Lajos gyergyóremetei állami igazgató-tanító f. hó 10-én tartotta eljegyzését öz. Köllő Ferencné sz. Vadász Mari urnóval Borszéken.

— Petrekavits Márton építési művezető folyó hó 22-én tartotta eljegyzését Kovács Annuskával, Gyergyószentmiklóson.

— Főispáni belkutatás. Háromszék vármegye új főispánjának, Meczner Bélának beiktatása folyó évi november hó 10-én lesz. A vármegye közönsége nagy lelkesedéssel készül az új főispán ünnepélyes installációjára.

— Házasság. Dr. Székely Jenő m. kir. honvéd főorvos folyó hó 27-én vezeti oltárhoz özvegy dr. Debitzky Istvánné született pécsujfalusi Péchy Mária leányát Jolánkát Szárhegyen.

— Dwiaczky Rezső sárospataki főgimnáziumi tanár folyó hó 25-én vezeti oltárhoz Veress Erzsikét, Bajkó Mórict és neje Ádám Gizella leányát, Ditróban.

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter az 1905. évi június 14-én 40.998. sz. a kelt rendeletét, mellyel Drótos János gyergyószentmiklósi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Lászlófirra kért átváltoztatása megengedtetett, hatályon kívül helyezte.

— **Kaszinó estélyek.** A csikszeredai Uri Kaszinó vigalmi bizottsága Gyalóka Sándor kaszinó elnök összehívására érkeztetett tartott, amelyen elhatározta, hogy az utóbbi években követett szokáshoz képest az idén is a téli hónapokban egy-egy estélyt tartani fog. Az első estély november 7-én lesz s a következő hónapokban rendszeresen a hónap első szombatján. Uri körökben élénk az érdeklődés az estélyek iránt annál inkább, mert az idén alig lesz érdemesebb mulatság. A kaszinó estélyek azonkívül barátságosabb és szolidabb jellegűek s éppen ezért a társaság összehozása könnyebb is. A vigalmi bizottság az első Kaszinó estély idejét ezuttal is tudomására hozza a közönségnek.

— **Ingyen vasúti jegyek az alispánoknak.** A jövő évi költségvetésben 11343 korona van felvéve arra a célra, hogy a vármegyei alispánok bérletjegyvet kapva a jövő évben, székhelyükről Budapestre ingyen utazhassanak. Ezen újítás mindenesetre célszerű, mert a vármegyék első tisztviselőinek hivatalból bizony gyakran kell felkeresniök a fővárost.

— **Polgármesterek gyűlése.** A rendezett tanácsú városok polgármester-einek országos egyesülete október hó 26-án tartja alakuló gyűlését Budapesten a Városháza nagyeremében. Ennek az egyesületnek célja az, hogy felhívja a kormány figyelmét azokra a városokra, a melyek anyagi támogatásra szorulnak.

— **Az első hó.** Folyó hó 19-én reggel frissen hullott hó jelezte a tél közeledését. A hegyeket vastag hóréteg borította el s természetesen következménye a hideg szél is jelentkezett a hirtelen beállott levegőváltozás következtében. Az emberek meleg téli kabátokba bújnak és az utcán meggyorsították lépteiket, sietve meleg szobájukba, melyeket immár drága pénzen kell fűteni. Ezt pedig minden esztendőbe meg kell tennünk hat hónapon keresztül.

— **Tanítógyűlés.** A kászón-alcsiki román tanítói járáskör, 1908. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg, Mindszentyen az elemi népiskola helyiségében őszi gyűlést tartja; melyre a kör rendezés és pártoló tagjait, valamint a nevelés ügy barátait tisztelettel meghívom. Tárgyszorozat: 1. D. e. 9 órakor a Szentlélek segítségül hívása és szentmise hallgatás. 2. Fél 10 órakor rendez tanítás tartanak a helybeli tanítók. 3. Elnöki megnyitók. 4. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Szavlat. 6. Felolvasó értekezés. 7. »Madárvédelem« című szabad előadás, a készítendő tárgyak szemléltető bemutatásával, tartja: Pálos Géza csikmadarasi tanító. 8. Elnöki előterjesztések. 9. A tanítások méltatása. 10. Indítványok. 11. Cseke Ferenc méhészköri elnök jelentése a méhészköri állapota és évi működéséről. Csatóság, 1908. október 18-án. Todor István, járásköri elnök.

— **Kitüntetés erdélyi alispán.** A király — mint a hivatalos lap legutóbbi száma írja, Szolnokdomboka megye alispánjának, Bándy Györgynek buzgó szolgálatai elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet adományozta.

— **Thököly hamvait.** Thököly Imre Rodostóból hazaszállított hamvait eredetileg e hó 22-én akarták Késmárka elhelyezni. A mauzoleum már kész, de a megbízott szobrász annyira elkésett munkájával, hogy az ünnepélyes elhelyezést ma egy egész esztendővel el kellett halasztani.

— **Dr. Nagy György nyilatkozata.** Dr. Nagy György, a csikszentmártoni kerület országgyűlési képviselője egy nyilatkozatot tett közöz a »Nap«-ban, »Nem voltam az udvari bálon« cím alatt. A budapesti kir. ügyészség e nyilatkozatban a királyi ház megsértését látta s kérte Nagy György mentelmi jogának felfüggesztését. A mentelmi bizottságban Hédervári Lehel lesz az ügy előadója.

— **Halálos baleset.** A gr. Mikcsin-féle töknaszállító kötélpályánál Gelenczen súlyos baleset történt. Orbán Máté a zernyei fűrész végállomásán a tengelyt olajozta a létráról. E közben a pálya megindult és a lánccs és a csillók közé szorult embert teljesen összelapították, úgy hogy rögtön meghalt. Orbán 52 éves volt és 7 árva hagyott gyermeke maradt.

— **Tűzvész Csikszentkirályon.** Folyó hó 16-án, pénteken történt. Délután félkét órakor lehetett látni, hogy Csikszentkirály község felett az egész égboltozatot füstfelleg lepte be. Jött is a hir mindjárt, segítség után jövő községi emberek kétségbeesett jajveszékkel kiáltották: »Szentkirály tűzben van, legyenek segítségünkre«. A kép szomorú látványt mutatott az odamenőnek. A község Poklonfalva tizeze egésze lángtengerben volt. Összesen 19 gazdának égtek az épségei. Leégtek: György Ferenc, György András, György Mihály, Mózi János, Mózi István, Ravasz Ignác, Ravasz Albert, Ravasz György, Ravasz József, Ravasz György, Ravasz Ferenc, Vitos József, András Mihály, özv. Kristó Ignácné, Antal Mártonné, György Albert, György Jánosné, id. és ifj. Demeter Istvánék összes épségei. A vízhiány miatt oltásra nem is lehetett gondolni, csupán a még tüzet nem fogott épségek védelmére helyezték a fősúlyt. Elismerés illeti meg a városunk és Csikszentimre község tűzoltóit, kik a vízfecs kendőkkel megjelenve emberfeletti erővel gátolták meg a tűz további terjedését. Az osztálymérnökségtől Linkner mérnök vezetése mellett az összes vasuti munkások ki voltak vezényelve. A szerencsétlenség fokozza az is, hogy talán négy gazda épségei voltak biztosítva, a többi nem és hogy ép most kellett a szerencsétlenségnek érnie, mikor mindennemű termény be volt takarítva. Az elégetteknek majd mindenike azzal maradt, ami testén volt. Egyéb minden a tűz martaléka lett. Ép ezért illő tisztelettel fordulunk a nagy közönséghez, hogy ne sajnálják filléereiket s adakozzanak a szerencsétlenek felségélyezésére és télvíz idején az éhhaláltól való megmentése végett. Rendezzenek gyűjtéseket és a begyűlt összeget kérjük a szerkesztőségünkbe beküldeni, ahonnan azonnal hirlapi nyugtázás mellett az illő helyre juttatjuk.

— **Lábat törte.** Bakos Ádám gyergyóremetei lakos ballábszartórésszel került a kézdívásárhelyi Rudolf kórházba. Az erdélyi erdőjáró részv. társ. »Kabalás« nevű romániai területen levő telepén faösszerakással foglalkozott több társával. A bal lába a rakás közé szorult, s midőn ezt kiszabadítani akarta, egy másik fa oly erővel esett lábának, hogy azt eltörte.

— **Értesítés.** Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy nálam a halottak napján szükséges mindennemű koszorúk úgy élő, mint csinált (viasz) virágokból kész állapotban raktáron vannak és 5 koronától felfelé mindenféle árban kaphatók. Együttal felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét a vasuti indóházzal szemben levő, virágházamban levő chrysanthemium kiállítás megtekintésére. Csikszereda, 1908. okt. 20. Tisztelettel Helwig G. János.

— **Harkó Lajos férjiszabónál Kolozsvárt** (Szentgyábház-utca 2.), a legelegényesebb és legdivatosabb férfi ruhákat készílik.

— **A turisták és az alkohol.** Dr. Schnyder (Bern) az »Archives de Psychologie« VI. kötetében beszámol azzal, hogy körülbelül 1200 hegymászóhoz juttatott kérdőívre 578 feleletet kapott, melyek értelmében 446 azaz 78%-a a közönséges életben rendszeren élvez szeszes italokat, 73 azaz 13%-a csak kivételesen, 54 azaz 9%-a nem él vele. — 412 azaz 7%-a a kirándulásokra rendszeren visz magával szeszes italt, 161 azaz 28%-a azonban nem visz. Mi következik ebből? az hogy sok hegymászó, ki a közönséges életben szeszes itallal él, a hegyek közt már mértékletes lesz. A legtöbbben, kik alkoholt isznak magukkal, kijelentik, hogy jobbára csak végső szükségben és akkor is némelyek nagy óvatossággal veszik az alkoholt inkább csak mint orvosszert igénybe. A hegymászásnál való szerepét az alkoholnak dr. Schnyder 254 (44%) kedvezőtlen 224 (39%) csak nagy korlátozás mellett kedvező, 100 (17%) kétségtelenül kedvező válasz szerint osztályozza. Az alkoholelutasok száma a gyakorlati hegymászók táborából kerül ki, mint a minők pl. a geologusok és térképész mérnökök, kik tájrajzi feltételeket és így a hegyek közt szellemi munkát végeznek. Pótlásul szolgál az erősen felhígított tea sok cukorral, továbbá a kávé is. És míg az alkoholnak élvezeti italként, vagy gyógyszerként való használata felől elágaznak a vélemények, addig a szeszes ital farságot ellensúlyozó hatásába vetett hit csaknem egyhangúlag megdőntötte a tapasztalat.

— **Hindu csodák.** Hensoldt Henrik orvos, angol tudós, mostanában tért vissza hosszú indiai tanulmányutjáról, ahol mindenféle hindu varázsló és pap tetteinek psi-

kológiai rejtélyét tanulmányozta. Tanulmány-utjának az eredményét most az Occult Review című folyóiratban, fotográfiákkal illusztrált hosszú cikkben teszi közzé. Az érdekesebb esetek közül valók az itt következők: Agra városában Hensoldt dr egy fakirt látott, aki a piac közepén fehér pálccával néhány hüvelknyi lyukat furt, mango gyümölcsöt dobott belé és aztán ismét betömté földdel. Három perc múlva már a fa csucsa kibujt a földből, csodálatos gyorsasággal növekedett tovább és öt perccel azután, hogy a gyümölcs a földre került, Hensoldt dr tizennöt méter magas mangófat látott maga előtt, teli levéllel és gyümölcsrel. — De egyetlen levél sem mozdult rajta, a fa nem vetett árnyékot és amikor a doktor hozzáért a kezével, eltűnt. Csak akkor jelent meg ismét, amikor Hensoldt visszatért az előbbi helyére. Két angol tiszt, akik ekkor értek a csoda színhelyére és nem voltak ott az ültetésnél, nem láttak a fából semmit sem. A fakir ekkor odaállt a fa alá és prédikálni kezdett a tömegnek, aztán kiásta a gyümölcsöt a földből, a fa eltűnt és a fakir elment prédikálni másúvá. Más esetben egy Pendzsabbeli faluban dr Hensoldt ugyanilyen csodát látott és akkor nemcsak megérinthette a fát, hanem föl is kapaszkodott rá és le is fotográfálta. Később aztán látta a kötél csodáját. Egy város népséggel teli piacán prédikált egy fakir. Majd hosszú hüvelyknyi vastag kötelet vett elő, az egyik végét megfogta balkezével, a másik végéig pedig a jobbal a levegőbe dobta. A kötél nem hullott vissza, hanem a levegőben egyenesen megállt. Majd a balkezével is eleresztette a kötelet és az a levegőben függött, mintha föl lett volna akasztva. A fakir ekkor belekapaszkodott a kötélbe és fölmászott rá. Mind magasabbra kapaszkodott, a csodakötél egyre hosszabb lett, belenyúlt az égbe és a fakir mind magasabbra mászott föl rajta. Ekkor az erősen tűző nap kényserítette rá Hensoldt drt, hogy behunyja szemét: mire kinyitotta, a kötél és a fakir eltűnt.

— **Táncestély.** A csikszentgyörgyi iparos ifjúság folyó évi október hó 31-én, a község háza nagyeremében, a Gál Sándor-féle emlékek szobor javára táncestélyt rendez.

— **Nyilvános köszönet.** A csikszeredai iparos ifjúsági önképzőkör folyó hó 11-én rendezett szűreti mulatság alkalmával felülfizetek: Janovits József 5 korona, dr Kovács Gyárfás 4 korona, Józsa Géza 5 kor., Hajnó László 3 korona, dr Ujfaluasi Jenő, Ranc Lőrinc, Miske László 2-2 korona, dr Gaal Endre 1 korona 80 fillér, Cseh István 1 korona 60 fillér, Czaka Béla, Bedő József, Kovács Józsefné, Weigel Ferenc, özv. Bándi Gáborné, N. N. 1-1 korona, Vákár Lajos, Csizmás László, N. N., Y. Y., Z. Z., Sprenc Hugó, Bartha Ignác, Bíró Dénes, Kéglí Ferenc, Mozer N., Mátrai Ignác 80-80 fillér, N. N., W. W. 60-60 fillér, Imre Vendel 40 fillér, Horváth János 20 fillér. — Fogadják a nemesszivű felülfizetők a rendezőség hálas köszönetét.

— **Mikor volt a biblia hét sovány esztendő?** Annak a bizonyítására, hogy Egyiptomban csakugyan megvolt a hét sovány esztendő, egyeb bizonyítottak eddig nem volt, mint a biblia és az a tény, hogy Egyiptomban tsbb régi magtárnak maradványait megtalálták. Mikor és ki építette e magtárakat: nem tudják. A biblia után számlálva, a hét sovány esztendő utolsóját a Krisztus előtti 1700-ik évre tették. Most megtalálták ez időpontra vonatkozó adatokat. Brugsch tanár kibetűzte a hieroglifikát s kintnt, hogy a biblia teljesen hü képét adja az eseményeknek. A hieroglifikát azt mondják, hogy a Nilus áradása hét egymásután következő esztendőn át elmaradt, aratás egyáltalán nem volt, éhség és dögvész utott ki. A biblia időszámítása szerint József Krisztus előtt 1729-ben juthatott Egyiptomba. Egy év múlva börtönbe vetették, a hol már kilenc esztendője sínylett, mikor Fáraó pohárnokával megismerkedett. József Krisztus előtt 1715-en kiszabadult a tömlöcből s a Fáraó álmának magyarázásáért feleségül kapta a heliopoliszi egyetem alkancellárának a leányát. Ugyanabban az évben megkezdte a magtárak építését, a melyekbe egy ebben, mint a következő hét évben nagymennyiségű gabonát szállítottak. Most következett a hét sovány esztendő. A biblia számítása szerint a hét kövér esztendőnek Krisztus előtt 1708-ban lett vége, a következő évben Jákob fiai Egyiptomba mentek gabonát vásárolni. 1706-ban Jákob családja letelepedett a Gózen földjén. 1700-ban volt az utolsó sovány esztendő a most megtalált hieroglifikát szerint is.

— **Halálhírek.** Csomortáni László Ferencné sz. Farkas Etelka élete 30-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 19-én meghalt. — Boga Vencel 48-as hónapd tizedes, Csikkozmasi lakos szeptember 26-án 74 éves korában elhalt.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kővérednek, erősek és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emészlik

a Scott-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész föld kerekégén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkez-

nek.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG.

A boritaladó eltörlése.

Valóban nagyfontosságú, közérdeklő kérdés megoldása érdekében lépett ki a kezdeményezés terére a magyar szőlősgazdák országos egyesülete, mely a boritaladó eltörlése ügyében október 21-én délelőtt 9 órakor Budapesten, a Tattersal helyiségében megtartott országos gyűlésre hívta meg a bortermelőket, borkereskedőket, vendéglősöket, valamint ezek országos érdekképviseleit. A boritaladó eltörlése nem új követelmény. Mióta fennáll, a borkereskedés nézve nyomasztó hatását egyként sínylik a termelők, a kereskedők és fogyasztók. Valóságos képtelenség az, hogy oly országban, melynek sok ezer polgára él a bortermelésből és egyedül csak abból, az állam kicsinyes fiskális érdekekből egyenesen elnyomja a borkereskedést, nem is szólva arról, hogy a bor megdrágításával az állam rákényszeríti különösen a munkásszülőkhöz tartozókat az egészségre sokkal hátrányosabb pálinka-fogyasztásra. Lám, Franciaország, hogy a borkereskedésnek nagyobb lendületet adjon, már 1900-ban eltörölte a boradót és 173 millió frank évi bevételről való lemondással sietett a bortermelő segítségére. Nálunk a boritaladó csak 16 millió koronát hoz be, ami elenyésző csekély összeg a másfél milliárdot meghaladó állami költségvetésben és a törvényhozás még erről a csekély összegről sem hajlandó lemondani. Azaz, hogy akarna, de nem mer. Már 1902-ben majdnem megszavazta a képviselőház a boritaladó, melyet Széll Kálmán csak nagy erőfeszítéssel mentett meg, másfél év előtt Wekerle is hajlandónak nyilatkozott a boritaladónak legalább mérséklésére, ha az előálló hiány fedezésére más forrásból megfelelő rekompenzációt talál. Hát ez a hiányt pótló fedezet már meg van, a szeszadó felemelése 37 millió korona bevételi löbbletet jelent s ennek valamivel több, mint egyharmada fedezi a boritaladó eltörlése folytán előálló hiányt.

Soha sem neheztelt a bortermelőkre a boritaladó súlya oly órási tehérként, mint épp az idén. Az ország rendkívül nagy bortermésnek örvend, a must ára 100 literenként 10—15 koronára szállott le, de még ilyen alacsony árak mellett sem akad vége, mert a kereskedők félnék attól, hogy a mevsárolt borkor a nyakukon maradnak. És joggal félnék, mert a boritaladó, meg egyéb terhek a fogyasztásban annyira megdrágítják a bort, hogy a kintnó minőség dacára a fogyasztók visszariadnak a magas áráktól. Hiszen külföldi ember előtt szinte hihetetlennek tűnő dolog az, hogy midőn a termelő 15—20 fillért kap egy liter mustért, Budapesten 1 koronáért sem lehet megiható bort kapni, holott Párisban 30—40 centiménsért jó asztali bort szolgáltatnak ki a vendéglőkben.

Festett borok felismerése.

Ezen kísérletezéshez elegendő egy darab tiszta-fehér krétának a használata, melyre a vizsgálóanyagból néhány cseppet cseppentve, a krétának bekövetkezett színváltozása mutatja, hogy a bor mivel volt befestve. A valódi vörös bortól a kréta barna, vagy fehéres szürke színűvé változik. Az afonyával festett bor a krétát violaszínbe játszó kékesre festi, ugyazintén kék és zöld színt kap a kréta a mályvalelével festett bortól is. Az alkórmossal és fuxinnal festett bor után semmi szín sem marad hátra. Lehet e célra egy darab oltott meszet is használni, melyen a valódi vörös bor szintén barna színt hagy hátra, az afonya kéket, mely zöld színt meg át; a mályva zöld színt, az alkórmossal sárga színt, míg a fuxinnal festett bortól a meszen sem marad semmi fölt sem vissza.

Katedrai bölcsességek.

(Egy diák jegyzetéből.)

Tegyék fel, hogy két pont egyenlő távolságra van egymástól....

A hőmérő nyáron a meleget, télen a hideget méri.

A régi magyarok törzsekre oszolva jártak legerőről legelőre. (Varga Ottó történelme).

...Hivei pedig, kik mai nap is léteznek hallatlan kegyetlenséggel tették el láb alól. (Varga O. történelme).

Ne legyünk szamarak barátaink.

A világ teremtése előtt a földrengések igen ritkák voltak.

Őseinknél a birtok apáról fiura szállt, ha az apának gyermekei nem voltak, akkor az unokái kapták azt.

Ugy remegsz, mintha nyárfa levelet ettél volna.

Az egészségtan olyan tudomány, mely a betegségekkel foglalkozik.

Olaszország meleg állam, tehát nagy a kiterjedése. (A fizika óra hatása alatt).

Sz. 7457/908. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság a brasói általános nyugdíj intézetnek Beke József és neje Márton Anna elleni végrehajtásos ügyében végrehajtó kérésére a végrehajtási árverést 1499. korona 26 fillér tőke s jár. erejéig a csikszentmártoni kir. törvényszék a csikszentmártoni kir. járásbíró-ság területén levő a csiksbánkfalvi 2062. sz. tlkvből 40/2. hrsz. épületes beltelekre 1644. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli.

1. Az árverezés határnapul 1908. évi november hó 20 napjának d. e. 9 óráját Csikszentgyörgy község házához tűzi ki.

A kir. járásbíró-ság, mint tlkvi hatóság.

Csikszentmárton, 1908. augusztus hó 7 napján.

Gözsi Péter,
kir. járásbíró.

TRISKA J.

Kolozsvár, (Sétatér-utca.)

Erdély első zongora nagy raktára.

Ajánlja híres bel- és külföldi cégekől eredő zongoráit, pianóit saját gyártmányú cimbalját és ujonnan berendezett hangoló és javító-műhelyét, melyben használhatatlan régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javíthatnak szakszerűen gyorsan és pontosan :: :: :: ::

Telefon-szám 419. Olcsó bérlet.

Tízévi jótállás. Részletfizetésre is.

2-10

**A legolcsóbb bevásárlási forrás
FEKETE VILMOS**

illatszerárában, Csikszereda.

Kaphatók a legfinomabb illatszerek deka-gramonként és mindennemű arc- és kéz-ápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok.

Az Inda-sósórszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkifulladás ellen. Hajrák-regenerátor az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színt, valamint mindenemű különlegességek raktára. — A Thymol és Stomatín fogápoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (hajpetrol) hölgyeknek állandó hajápolásához nélkülözhetetlen. A Honey Jelly a legfinomabb keszénomító.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölök.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai

Medgyes. Nagyküüllóm.

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit u. m.: magonc, kömaga és csontár gyümölcsfákat, pöszmété és ribiszke cserjéket, málnákat, földi-epreket, diszcserejéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

4-16

Tanító urak figyelmébe!

Vun szerencsém az igen tisztelt tanító urakat értesíteni mimiszerint az ujonnan elrendelt

ISKOLAI NYOMTATVÁNYOK

ugymint: felvételi, előmelteli, mulasztási, haladási és látogatási napló, igen jó minőségű papíron nyomva, nálam olcsó áron szerezhethetik be. Minél tömegesebb megrendelést kérve, vagyok tisztelettel

SZVOBODA JÓZSEF
könyv- és papírkereskedő.

ALAPTATOTT 1885.

HARKÓ LAJOS,

uri szabó-üzlete. Kolozsvárt.

Szentegyház-utca 2. (Státus palota).
(Sürgönycim: HARKÓ szabó. Kolozsvár.)

Ajánlja dusan felszerelt angol és hazai szövet raktárát.

Vidéki megrendeléseket jutányos árban és pontosan eszközöl.

Vidékre megrendelőknék minta gyűjteményt készséggel küldi meg, mértékvtél és próba helyett elegendő egy jól álló használt ruha beküldése.

2-10

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, lerdénnöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félem.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!
Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 K.-tól felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek. **Hygienikus cikkek** a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatankint 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósa.

Előfizetés: 10 fillér. A kiadóhivatalban.

Illatszerek állandóan raktáron.	Első csikmezei női- és férfi-fodrász-üzlet.	Női hajakat jó árban vásárolók.
	FIGYELEM!	
	A fővárosban és nagyobb vidéki városokban kedvelt ondulations legujabb divatu női hajviseletekről és fésülésről , külön berendezett női fodrász-üzletben készséggel díjmentesen kellő utasításokkal és oktatásokkal szolgálók.	
	Kiváló tisztelettel: Szabó Lajos női- és férfi-fodrász Csikszeredában.	
	Színhagyott hajak kívánt színre festetnek.	

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek A KIADÓHIVATALBAN.

„Utazás a föld körül” nyolc kötet teljesen új, jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtiszta anyagra.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

GYÜMÖLCSFÁK disz- és kerítés növények stb.

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok,
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.

Árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben — házhoz is szállítva — helyben 12 fillérrét literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a víz hazaszállítását a délelőtt folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyezteni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget kivéve a budai-vizes üveget cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel:

Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

Hölgyek részére nélkülözhetlen legjobb szépítőszere a

Földes-féle Margit Creme.

Páratlan és csodás hatású! Ovakodjunk az utánzásoktól!

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (Mitteser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simmává varázsolja, üdit és fiatalít. Ára: kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Kiváló toilette-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fill.

Margit szappan 70 fill. Margit fogpép 1 kor. Margit arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN GYÓGYSZERÉSZ, ARAD.

Kapható: Gözsy Árpádnál Csikszeredában és Vákár Fivéreknel Gy.-Szentmiklóson.

CZÁKÁ BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelt, legizletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki mindennap, ugymint:

Párisi, lengyel, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófőtsajt, virsli és stbi cikkekből.

Főtörkvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

Vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.